

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/196/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8717208613                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.02.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Zemková             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:8717208613.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: E.F., nar. XXXX, bytom V. Y. XXX, L., zastúpený: JUDr. Viera Komanová, advokátka so sídlom Ul. 17. novembra 31, Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 1. L. R., nar. XXXX, bytom P. I. XXX/X, Y., 2. R. D. I., nar. XXXX, bytom X. XX, P., obe zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. Ivan Žilík PhD., spol. s r.o., so sídlom Štefánika 11/1, Prievidza, IČO: 36 869 121, o určenie neexistencie dôvodov vydedenia a o určenie neplatnosti závetu, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17C/39/2017, o dovolaní žalobcu a o dovolaní žalovaných 1., 2. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/11/2020 zo dňa 2. júna 2020, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu a dovolanie žalovaných 1. a 2. o d m i e t a.

II. Žalobcovi a žalovaným 1. a 2. náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom z 27. novembra 2019 rozhodol:

I. U r č u j e, že nie sú dané dôvody vydedenia žalobcu jeho matkou D.F., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.XX.XXXX., uvedené v listine o vydedení z 21.07.2010.

II. U r č u j e, že závet spísaný notárom JUDr. Štefanom Siskovičom zo dňa 21.07.2010 v notárskej zápisnici N 930/2010, NZ 26004/2010, NCRza 3622/2010, NCRI 26398/2010 j e n e p l a t n ý.

I. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

2. Rozhodnutie odôvodnil podľa § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 469a ods. 1, 2, 3, § 476 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 46, § 47 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Okresný súd vo veci dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobca v rozpore s dobrými mravmi matke alebo jej E. L. neposkytoval potrebnú pomoc v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch a že by o matku trvalo neprejavoval skutočný záujem ako potomok. V konaní bolo preukázané, že po matkinej cievnej príhode sa žalobca v roku 2002 riadne o svoju matku dlhodobo staral a táto žila s ním v spoločnej domácnosti.

Až v roku 2004 sa ich vzťahy narušili a len veľmi ťažko možno zistiť z akého dôvodu a aký podiel na narušení vzťahov mal žalobca. Z notárskej zápisnice N930/2010, Nz26004/2010, NCRza3622/2010, NCRIs26398/2010 z 21.7.2010 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Štefana Siskoviča v Poprade vyplýva, že jej obsahom bol závet a listina o vydedení matky strán sporu D. L., nar. XX. marca XXXX.. Na základe tohto právneho úkonu vydedila žalobcu ako aj jeho potomkov z dôvodov, že žalobca v rozpore s dobrými mravmi matke neposkytuje potrebnú pomoc v chorobe a starobe, neprejavuje trvale o ňu skutočný záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať a takýto stav trval zhruba šesť rokov.

3. Vo vzťahu k určení neplatnosti závetu okresný súd dospel k záveru, že v predmetnej notárskej zápisnici je uvedené, že táto bola napísaná na Notárskom úrade JUDr. Štefana Siskoviča v Poprade dňa 21. júla 2010, ale vzhľadom na formálne náležitosti vyžadované zákonom pre právny úkon závetu, súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon. Uvedenie dňa, mesiaca a roka podpisu závetu nemožno nahradiť uvedením v záhlaví notárskej zápisnice dňa, mesiaca a roka napísania notárskej zápisnice. Z dôvodu, že závet neobsahuje deň, mesiac a rok, kedy bol porúčiteľom podpísaný ide o absolútne neplatný právny úkon, a preto prvoinštančný súd určil neplatnosť závetu spísaného formou notárskej zápisnice.

4. Proti rozsudku prvoinštančného súdu s výnimkou zamietavého výroku (III) podali odvolanie žalované 1. a 2., o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove tak, že:

I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku II. o neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka.

II. V prevyšujúcej vyhovujúcej časti vo výroku II. mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietá.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

5. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky vydedenia žalobcu porúčiteľkou nie sú dané, keďže nebola preukázaná existencia dôvodov vydedenia poňatých do listiny o vydedení a preto rozhodnutie súdu o určení neexistencie dôvodov vydedenia potvrdil ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

6. Odvolací súd sa nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že závet spísaný formou notárskej zápisnice, ktorým porúčiteľka prejavila svoju vôľu odkázať všetok svoj majetok žalovaným 1 a 2 je absolútne neplatným právnym úkonom. Odvolací súd uviedol, že odvolacia námietka žalovaných o nesprávnom právnom posúdení absolútnej neplatnosti závetu je dôvodná, pretože sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecného právneho predpisu, ktoré pri rozhodovaní o neplatnosti závetu súdom prvej inštancie nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Výzval preto strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 479, § 40a, § 41 OZ. Odvolací súd uzavrel, že nesúhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že závet spísaný formou notárskej zápisnice je absolútne neplatným právnym úkonom z dôvodu, že v notárskej zápisnici zo dňa 21. júla 2010 chýba deň, mesiac a rok kedy bol závet porúčiteľkou podpísaný. Zdôraznil, že forma notárskej zápisnice má povahu kvalifikovaného právneho úkonu, v ktorom notár v súlade s § 46 Notárskeho poriadku spisuje vyhlásenia o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch. Z notárskej zápisnice N930/2010, Nz26004/2010, NCRza3622/2010, NCRIs26398/2010 zo dňa 21. júla 2010, ktorá bola spísaná na notárskom úrade JUDr. Štefana Siskoviča zo sídlom v Poprade (ďalej len „notárska zápisnica“) bolo odvolacím súdom zistené, že jej obsahom bola listina o vydedení a závet po porúčiteľke D. L.. Porúčiteľka v závete všetok jej hnutelný a nehnuteľný majetok, všetky aktíva a pohľadávky zriadila v prospech žalovaných 1. a 2., každej v jednej polovici. Uvedená notárska zápisnica podľa obsahu nebola pri spisovaní prerušená, teda porúčiteľka ju podpísala 21. júla 2010. V záverečnej časti notárskej zápisnice je okrem iného odkaz d.a.h. (skratka dole ako hore, poznámka dovolacieho súdu: tiež používaná aj ako skratka dátum ako hore). Podľa dovolacieho súdu keďže spísanie predmetnej notárskej zápisnice nebolo prerušené, nebol dôvod v závere opakovať údaj porúčiteľky z úvodu notárskej zápisnice, lebo notárska zápisnica má povahu kvalifikovaného právneho úkonu a takýmto spôsobom sa bežne spisujú notárske zápisnice podľa § 47 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Odvolací súd

dospel k záveru, že predmetný závet nie je absolútne neplatným právnym úkonom. Uviedol, že za situácie, ak sa v predmetnom konaní žalobca úspešne domohol určenia neúčinnosti listiny o vydedení, môže sa platne domáhať iba určenia neplatnosti závetu v tej časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu podľa § 479 OZ, podľa ktorého plnoletý potomok poručiťľa, teda žalobca má za situácie, ak bol v závete opomenutý, právo na polovicu svojho zákonného dedičského podielu. Dedičským podielom zo zákona podľa § 479 OZ je podiel vypočítaný z celého dedičstva a nielen z časti, ktorá sa v konkrétnom prípade dedí zo závetu.

Odvolací súd dodal, že záver súdu prvej inštancie o určení absolútnej neplatnosti závetu je nesprávny a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný o určenie neexistencie dôvodov vydedenia ako plnoletému potomkovi po poručiťľke patrí podiel na dedičstve vo výške 1 zákonného dedičského podielu, t.j. vo výške relatívnej neplatnosti závetu v tej časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu podľa § 479 OZ. Z tohto dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku II o neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu ako vecne správny potvrdil. V prevyšujúcej časti - vyhovujúcej časti vo výroku II zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol.

7. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca, napádajúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie (podľa obsahu dovolania) podľa § 420 f) CSP a 421 ods. 1 písm. a) CSP. Zotrvávajúc na názore, že predmetná notárska zápisnica vykazuje vážny nedostatok a to, že v skutočnosti v notárskej zápisnici nie je uvedený deň, mesiac a rok kedy bol závet skutočne poručiťľkou podpísaný. Tento dátum sa v notárskej zápisnici vyskytoval len v úvode, kde sa konštatuje, že dňa 21. júla 2010 bola notárska zápisnica napísaná. Nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že notárska zápisnica nebola pri jej spisovaní prerušená, keďže táto otázka nebola predmetom dokazovania v rámci dokazovania súdom prvej inštancie a ani odvolacím a že sa teda nestotožňuje s odôvodnením odvolacieho súdu, keď uvádza, že v záverečnej časti notárskej zápisnice je okrem iného odkaz d.a.h pretože pre platnosť závetu zriadeného aj vo forme notárskej zápisnice je nutné uviesť deň, mesiac a rok kedy bol závet podpísaný.

8. Podľa dovolateľa prekročil odvolací súd rámec žaloby, rámec vykonaného dokazovania k použitiu § 479 OZ, hoci žiadal vyjadrenie strán k použitiu uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ale nesprávne aplikoval, pretože z neho vyplýva, že uplatňovať právo neopomenuteľného dediča možno len vtedy, ak neopomenuteľný dedič nebol vydedený, čo však nebol prípad žalobcu. Ak by dovolateľ prihládol na záver odvolacieho súdu, že skratka d.a.h. v preklade znamená „dané ako hore“, potom môže zistiť len to, že táto skratka uvádza dátum napísania a nie reálneho podpísania závetu. Dovolateľ skonštatoval, že nebola naplnená doktrína legitímneho očakávania a v tomto prípade došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces lebo bez ďalšieho a teda neopodstatnene, bez pričinenia žalobcu zmenený tvrdený skutkový stav, ktorý viedol k nesprávnej aplikácii právnej normy.

9. Vzhľadom na uvedené tvrdí, že napadnutý rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 2. júna 2020 sp. zn. 3Co/11/2020 nie je správny a navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove z 2. júna 2020 sp. zn. 3Co/11/2020 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

10. V zákonnej lehote na podanie dovolania podali dovolanie aj žalované 1. a 2. podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 432 ods. 1 CSP s výnimkou (okrem) výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v prevyšujúcej vyhovujúcej časti výroku II. tak, že žalobu zamietol. Dovolateľky dospeli k názoru, že rozsudok krajského súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesúhlasia s názorom odvolacieho súdu z bodu 12, že súd prvej inštancie na vec správne aplikoval ustanovenia § 469a OZ a zo skutkových zistení vyvodil aj správny právny záver. Keďže v listine o vydedení ako právnom úkone, je veľmi presne uvedené, ktoré skutkové dôvody a okolnosti viedli poručiťľku k tomu, že sa rozhodla vo veci konať a vyhľadala notára. Predmetnú notársku zápisnicu, ako i jej obsah, považujú za nespochybniteľný, čo skonštatoval aj samotný odvolací súd a dovolatelia ju považujú za platne zrealizovaný právny úkon.

11. Podľa dovolateľiek poručiťľka veľmi ťažko znášala správanie žalobcu k nej. Zopakovali, že v čase

keď bola poručiiteľka hospitalizovaná v nemocnici a mala za to, že zomiera, žiadala, aby ju žalobca navštívil, ale nebol ochotný ju prísť navštíviť, preto sa podľa žalovanej 2 poručiiteľka odhodlala k spísaniu závetu v júli 2010 potom, čo jej syn - žalobca o ňu neprejavil záujem. Takéto správanie sa žalobcu nebolo skutočne v súladne s § 469a ods. 1 písm. a/, b/ OZ, bolo s ním v hrubom rozpore, pretože išlo o syna ktorému darovala poručiiteľka dom a ostatné nehnuteľnosti. Dovolateľky uviedli, že z pohľadu žalobcu - ignorovanie pozvania na návštevu chorej matky v nemocnici možno považovať za vedomé a zavinené konanie, teda nie len situáciu právne upravenú v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/239/2009 zo dňa 24.2.2010 na ktoré v bode 17 odkazuje odvolací súd.

12. Podľa dovolateľiek z vykonaného dokazovania je zrejmé, že zo strany poručiiteľky existovali dôvody na vydedenie žalobcu podľa § 469a ods. 1 písm. a/, b/ OZ. Z tohto dôvodu považujú rozsudok odvolacieho súdu za arbitrárny, nedostatočne zdôvodnený poukazujúc na nález ÚS SR sp. zn. 154/05 z 28.2.2006. Rovnako poukazujú na odôvodnenie bodu 18 rozsudku odvolacieho súdu v ktorom nezobral odvolací súd do úvahy výpovede svedkov J. Q. a R. R., pričom len poukázal na zásadu voľného hodnotenia dôkazov a z tohto dôvodu považujú dovolatelia rozhodnutie odvolacieho súdu aj za nedostatočne zdôvodnené.

13. Dovolateľky poukázali na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/83/2007 z ktorého vyplýva, že: „právnym posúdením vecí je činnosť súdu, pre ktoré zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis ako mal správne použiť alebo aplikoval síce správny právny predpis ale nesprávne ho vyložil, teda namiesto zamietnutia žaloby aj vo výrokoch I a II, žalobe vyhovel. Na základe vyššie uvedených skutočností majú žalované 1. a 2. za to, že rozsudkom odvolacieho súdu bolo porušené ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP a preto v súlade s § 449 ods. 1, ods. 2 CSP ako aj § 450 CSP navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/11/2020-201 z 02.06.2020 ako aj rozsudok Okresného súdu Poprad č.k.17C/39/2017-163 zo dňa 27.11.2019 zrušil a vec vrátil súdom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Žalobca sa vyjadril k dovolaniu žalovaných tak, že nie je pravdou, že Okresný súd v Poprade nenáležite zistil a po právnej stránke nesprávne posúdil otázku vydedenia žalobcu. Dovolateľky sa snažia v bode 10 dovolania upriamiť pozornosť na tvrdenie, že syn nenavštívil matku v čase kedy bola chorá, zabúdajú však na jedno, že matka nebola ochotná so synom komunikovať, odmietala ho napriek tomu, že bol vlastníkom rodinného domu, do domu pustiť, odmietala pomoc aj rodinných príslušníkov syna poručiiteľky, konkrétne jeho manželky, tieto skutočnosti boli preukázané. Rovnako poukazuje na závery obsiahnuté v rozsudku Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši v konaní o vrátení daru a konštatuje, že sa na rekonštrukcii kúpeľne podieľať chcel predložil zámer ako mala byť rekonštrukcia realizovaná a rekonštrukciu mal záujem vykonať, avšak vyriešenie problému si vyžadovalo určitý čas, vybavenie príslušných dokladov a podobne. Žalobca uviedol, že v celom rozsahu popiera dôvody dovolania podaného žalovanými, keďže Okresný súd v Poprade posúdeniu otázky existencie dôvodov hodných vydedenia venoval maximálnu pozornosť a správne vyhodnotil zistené skutočnosti aj náležite svoje rozhodnutie odôvodnil, čo nakoniec skonštatoval aj odvolací súd.

15. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1 a 2 odmietol v celom rozsahu.

16. Žalované sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

17. Najvyšší súd SR príslušný na rozhodnutie o dovolaniach (§ 35 CSP) žalobcu a žalovaných 1. a 2. a po zistení, že podali dovolanie v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v ktorých neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolania obsahujú zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že obe dovolanie odmietne.

18. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

19. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

20. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Podľa § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

23. Dovolateľ (žalobca) namietal v dovolaní dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, ku ktorému dovolací súd uvádza nasledovné:

Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa a ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre

rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10, 9 Cdo 248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

25. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by sudy nižšej inštancie svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia je v danom prípade dostatočne zrejmé, z čoho a z akých dôvodov sa strany sporu domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov sudy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil a zaoberal sa všetkými podstatnými odvolacími argumentami strán.

26. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1a) CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 9 Cdo 248/2021, 9 Cdo 265/2021).

27. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že len sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP.

28. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania namietanú žalobcom v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil.

29. Dovolateľky (žalované 1. a 2.) namietali v dovolaní dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, spočívajúci v zásade rovnako v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a v nezodôvodnení prečo krajský súd nezobral do úvahy výpovede svedkov J. Q. a R. R., ku ktorým dovolací súd odkazuje na body 23.-26. odôvodnenia a dopĺňa nasledovné:

30. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

31. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

32. Z obsahu rozsudku Okresného súdu v Poprade č. k. 17C/39/2017-163 dovolací súd z bodu 9 na strane 4 zistil, že prvoinštančný súd vykonal dokazovanie výsluchom svedka J. Q. a R. R. a na podklade vykonaného dokazovania v bode 27. odôvodnenia rozsudku dospel k záveru, ktorý tu podrobne opísal. Preto dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde o opomenutý dôkaz. Predmetný dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 CSP, keďže dovolateľky ďalej nekonkretizovali čo konkrétne zo svedeckých výpovedí prvoinštančný súd nevzal do úvahy.

33. V súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom najvyšší súd konštatuje, že dovolateľky neuviedli žiadne ďalšie konkrétne námietky, ktoré by zodpovedali dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP.

34. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie.

35. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

36. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

37. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP má určujúci význam vymedzenie právnej otázky s odkazom na konkrétnu judikáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, od ktorého sa mali prvoinštančný aj odvolací súd v danom prípade odkloniť. Z obsahu dovolania žalobcu ako i z obsahu dovolania žalovaných však konkrétny opis odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nebol zistený.

38. Z dovolania žalobcu vyplýva, že poukázal na odklon od sporu, ktorý má byť skutkovo totožný a právne identický s vecou, ktorú prejednával Okresný súd Bardejov pod sp. zn. 4C/124/2013 zo dňa 30. mája 2016 a ktorú následne v odvolaní prejednal Krajský súd Prešov pod sp. zn. 21Co/271/2016 z 29.6.2017, ktorým rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil. Vzhľadom k tomu, že nejde o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, tento dôvod dovolací súd nepovažuje za taký, na základe ktorého by bolo možné rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže v danom prípade musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednatel'nosti) dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, ktorá bola vyriešená už v rozhodnutí dovolacieho súdu v jeho rozhodovacej praxi.

39. K dovolaciemu dôvodu ktorý uplatnili žalované 1. a 2. v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP rovnako dovolací súd konštatuje, že nepristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP) pretože ani v prípade dovolania žalovaných 1, 2 neboli splnené predpoklady prípustnosti dovolania, konkrétne tzv. vecnej prejednatel'nosti dovolania, keďže dovolateľky vo svojom dovolaní nešpecifikovali rozhodnutia dovolacieho súdu od ktorých malo prísť v súlade s § 432 - § 435 CSP (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/64/2018) k odklonu od ustálenej súdnej praxe. Rovnako nevymedzili právnu otázku spôsobom, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenia právneho problému, a zároveň aby aj právne posúdenie dovolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie, prípadne aby bol vyjadrený odklon už vyriešenej typovej právnej situácie.

40. Vzhľadom na uvedené v bodoch 38. - 39. odôvodnenia, keďže v danej veci nebola táto dovolacia otázka vyjadrená spôsobom ktorý vyžaduje CSP, nebolo možné vec podrobiť meritórnemu prieskumu. Len samotná nespokojnosť s právnym posúdením a s posúdením skutkového stavu, ktorý bol ale podľa dovolacieho súdu v danom prípade dostatočne zistený, nie je dôvodom na vyhovieť dovolaniu.

41. Nad rámec uvedeného dovolací súd konštatuje, že odvolací súd aj prvoinštančný súd v súlade so zákonom na podklade zisteného skutkového stavu vyriešili otázku splnenia predpokladov vydedenia v danej veci tak, že predpoklady a zákonné podmienky splnené neboli, keďže v rozhodujúcom čase nebolo preukázané, že by žalobca neposkytoval svojej mame starostlivosť, resp. nezaujímal sa o ňu. Je nesporné, že medzi nimi prišlo k určitému konfliktu a ochladnutiu vzájomných vzťahov, avšak tak ako vyplýva z rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 19.01.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.06.2010 sp. zn. 10Co/1208/2010, nie je možné dospieť k inému záveru než dospeli prvoinštančný a dovolací súd.

42. Pokiaľ sa týka posúdenia neplatnosti závetu, možno konštatovať, že odvolací súd dospel k relevantným záverom, keďže i dovolací súd sa stotožňuje so závermi súdu v tom, že závet po nebohej D. L. bol napísaný vo forme notárskej zápisnice spôsobom, ktorý je obvyklý, pričom skratka d.a.h. sa v právnej praxi vyskytuje často a právna prax ju vníma vo význame, ktorý uviedol súd odvolací „dole ako hore“ alebo tiež vo význame „dátum ako hore“. Preto dovolacej argumentácii žalobcu nebolo možné vyhovieť.

43. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu a dovolanie žalovaných 1 a 2 vo vzťahu k uplatneným dovolacím dôvodom § 420 f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a preto ho odmietol v súlade s § 447 písm. f/ CSP.

44. Výrok o trovách dovolacieho konania dovolací súd v súlade s ustanovením § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje.

45. Uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.